

A ב"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף ס"ז
Some of the topics we will learn about include:

רבי יוסי נימוקו עמו

We follow רבי יוסי's rulings because he was always clearly explained his reasoning.

שמה תשכור עדים

We suspect that a woman may hire witnesses to claim that the husband instructed them to appoint others to write and sign a גט, even though generally we do not suspect witnesses of signing documents falsely. Therefore, כשר ולא תעשה זאת בישראל

Although, after the fact the גט is valid, however, לכתחילה one is not allowed to appoint someone to instruct others to write a גט.

כולכם

If a husband told a group of people 'All of you should write a גט',

כולם חותמין

They must all sign it.

The Gemara debates whether

מנה הרי הוא ככולכם

Or

מנה אינו ככולכם

Enumerating their names is equivalent to saying 'all of you' or not, and explains that it depends whether

מנה כולו

מנה מקצתייהו

He enumerated all of them or only some of them.

B

או כולכון

או כל חד וחד מינכון

decreed that the scribe should write that the husband is amenable for only some of the group to sign the גט; however, רבא emended this text to

כתובו

כל חד מינכון

חתומו

כל תרי מיכנון

Any one of you may write, and any two of you may sign.

מי שאחזו קורדייקוס

A person afflicted with קורדייקוס, a malady caused by a spirit that attaches itself to a person after he consumes a large quantity of fresh wine, is not considered of sound mind, and cannot give instructions to write a גט for his wife.

A

רבי יוסי נימוקו עמו

שמה תשכור עדים

כולכם

מנה הרי הוא ככולכם

מנה אינו ככולכם

B

מנה כולו
מנה מקצתייהו

או כולכון
או כל חד וחד מינכון

כתובו
כל חד מינכון
חתומו
כל תרי מיכנון

מי שאחזו קורדייקוס

1 So let's review...

The Mishnah earlier brought the opinion of רבי יוסי
אפילו אמר לבית דין הגדול שבירושלים
תנו גט לאשתי
שילמדו ויכתוב ויתנו
Even if he addresses בית דין, we assume that he is appoint-
ing them שלוחים to write the גט themselves, and שמואל
ruled
הלכה כרבי יוסי דאמר
מילי לא מימסרן לשליח
The Halachah follows רבי יוסי, because mere words cannot
be transmitted to another שליח.

The Gemara explains that שמואל ruled like רבי יוסי because
רבי יוסי נמוקו עמו
רבי יוסי always clearly explained his reasoning.

However, after some discussion the Gemara concludes
רבי יוסי תרתי אמר
ושמואל
סבר לה כוותיה בחדא
ופליג עליה בחדא
indeed holds שליח even in a case of
regard. However, שמואל disagreed with him in this
regard.
holds that in a regular שליחות we say
מילי לא מימסרן לשליח
But in a case of אומר אומר we say
מילי מימסרן לשליח

1

תלמוד:

רבי יוסי
אפילו אמר לבית דין הגדול שבירושלים
תנו גט לאשתי
שילמדו ויכתוב ויתנו

and שמואל ruled

רבי יוסי נמוקו עמו
He always clearly
explained his
reasoning.

הלכה
כרבי יוסי דאמר
מילי לא מימסרן לשליח

The Halachah follows רבי יוסי,
because mere words cannot be transmitted
to another שליח.

And the Gemara concludes...

רבי יוסי תרתי אמר
ושמואל...

ופליג עליה בחדא

סבר לה בחדא

In a case of אומר אומר
we say

מילי מימסרן
לשליח

In regular שליחות
we say

מילי לא מימסרן
לשליח

- 2 The Gemara cites another case of אמרו לשנים
אמר לשנים
אמרו לסופר ויכתוב
ולפלוני ופלוני ויחתמו
If a husband asked two people to instruct a scribe to write
a גט, and to instruct two others to sign it,
כשר
ולא תעשה זאת בישראל
the גט is valid.
However, לכתחילה this should not be done, because
חיישין שמא תשכור עדים
She might hire witnesses to testify that they received such
instructions.
Although,
עדים החתומין על שדה מקח
ועל גט אשה
לא חשו חכמים לדבר זה
Witnesses on document are not suspected of signing
falsely?
However, the Gemara differentiates;
מעשה לא עבדי
דבורא קאמרי
Rashi explains;
מעשה לא עבדי
שיחתמו שקר או יעידו שקר
דיבורא עבדי
אומר לאחרים לעשות
והאחרים סבורים שהבעל צוה
They would not forge a document or testify falsely, but
they might falsely instruct others to do something.

- 3 The Gemara brings a similar case:
אמר לשנים
אמרו לסופר ויכתוב
ואתם חתומין
If he instructed them to hire a scribe, but sign the גט
themselves,
רבה בר בר חנה אמר
כשר ותעשה
He may לכתחילה give such instructions, because they
would not sign falsely;
However,
רב חסדא אמר
כשר ולא תעשה
The גט is valid. However, this should not be done, because,
as רש"י explains,
גזירה הא אטו הא
To avoid confusion, this case was also included in the
earlier decree.

2

אמר לשנים
אמרו לסופר ויכתוב
ולפלוני ופלוני ויחתמו
כשר
ולא תעשה זאת בישראל
The גט is valid.
However, לכתחילה this should not be done, because
חיישין שמא תשכור עדים
עדים החתומין
על שדה מקח - ועל גט אשה
לא חשו חכמים לדבר זה
מעשה לא עבדי
דבורא קאמרי
שיחתמו שקר
או יעידו שקר
האחרים סבורים
שהבעל צוה

3

אמר לשנים
אמרו לסופר ויכתוב
ואתם חתומין
רב חסדא אמר
כשר ולא תעשה
The גט is valid.
However, this should not
be done, because
גזירה הא אטו הא
this case was also included
in the earlier decree
רב רב בר בר חנה
כשר ותעשה
He may לכתחילה give
such instructions,
because they would
not sign falsely

- 4 The Mishnah continues
אמר לעשרה
כתבו ותנו גט לאשתי
If a husband instructed ten people to write and deliver a גט
to his wife,
אחד כותב ושנים חותמין
Any one of them may write it, and two of them should
sign. However,
כולכם כתבו
If he said 'All of you should write it',
אחד כותב
Any one of them may write the גט, and the ברייתא adds
במעמד כולן
They must all observe it being written;
וכולם חותמין
But they must all sign it.
- The Mishnah concludes
לפיכך
אם מת אחד מהן
הרי זה גט בטל
Therefore, if any of them dies before signing, the גט is not
valid.

- 4 **אמר לעשרה...**
כולכם כתבו לאשתי <i>If he said "All of you should write it"</i> אחד כותב <i>Any one of them may write the גט</i> במעמד כולן <i>They must all observe it being written</i> וכולם חותמין <i>But they must all sign it.</i>	כתבו ותנו גט לאשתי <i>If a husband instructed ten people to write and deliver a גט to his wife</i> אחד כותב ושנים חותמין <i>Any one of them may write it, and two of them should sign</i>
- אם מת אחד מהן - הרי זה גט בטל**
*Therefore, if any of them dies before signing,
the גט is not valid*

- 5 The Gemara discusses an additional case:
 מנה אותן
 If he enumerated the people of the group by name, but did not say כולכם;
 רבי יוחנן אמר
 מנה הרי הוא ככולכם
 This is equivalent to saying 'all of you', and they must all sign.
 רב הונא אמר
 מנה אינו ככולכם
 Only two of them need to sign the גט.

The Gemara explains that these two opinions are actually referring to two separate cases:
 הא דמנה כולהו
 הא דמנה מקצתייהו
 The question depends on whether he enumerated all of them or only some of them.

The Gemara explains that this distinction can be made both ways:
 Some say (1) that מנה כולהו, if he counted them all, מנה ככולכם it is as if he said ככולכם, while מנה מקצתייהו, if he only counted some of them, מנה ככולכם and only two of those enumerated must sign.
 However, others explain (2) that מנה מקצתייהו, when he enumerates some of them, מנה ככולכם, because גלי דעתיה, he expressed his insistence that ALL those enumerated must sign; while, מנה כולהו, if he enumerated them all and yet failed to say ככולכם, לא קפיד, he does not require them all to sign.

- 6 The Gemara concludes that in similar situations where the husband gives his instructions before a group and did NOT say כולכם;
 רב יהודה was concerned, as רש"י explains,
 שמא יאמרו לכולכם איכון
 ולא יחתמו כולם
 An observer might assume that the husband intended for all of them to sign, and if they do not, the גט would be invalid. Therefore, he decreed that the גט should clearly mention
 או כולכון
 או כל חד וחד מיכנון
 that he instructed that the writing, the signing, and delivery may be carried out either by all of them or only some of them.

However, רבא was concerned that the scribe will write כולכם, and fail to add וחד מיכנון, that the גט is valid when written by only some of them. Therefore, he modified the decree that the גט should only record the husband saying כתובו
 כל חד מיכנון
 חתומו
 כל תרי מיכנון
 Any one of you may write, and any two of you may sign.
 =====

- 6 The Gemara concludes that in similar situations where the husband gives his instructions to a group but did not say כולכם
רבא was concerned that the scribe will write כולכם, and fail to add וחד מיכנון. Therefore, he decreed that the גט should only record the husband saying כתובו כל חד מיכנון חתומו כל תרי מיכנון	רב ירמיה was concerned שמא יאמרו לכולכם איכון ולא יחתמו כולם An observer might assume that the husband intended for all to sign, and if they do not, the גט would be invalid. Therefore, he decreed that the גט clearly mention או כולכון או כל חד וחד מיכנון

- 7 הדרן עלך האומר
We have B'h completed the Sixth Perek, and we begin the Seventh Perek מי שאחזו B'ezras Hashem.

7

הדרן עלך האומר

- 8 The Perek begins by discussing someone afflicted with קורדייקוס, a malady caused when דנכתיה חמרא חדתא דמעצרתא
A spirit attaches itself to a person if he consumes a large quantity of fresh wine.

Zugt di Mishnah

מי שאחזו קורדייקוס
ואמר כתבו גט לאשתי
לא אמר כלום

A person afflicted with קורדייקוס cannot issue instructions to write a גט for his wife, because, as רש"י explains, שאין דעתו מיושבת עליו
He is not of sound mind.

- 8
- מי שאחזו**
- The Perek begins by discussing someone afflicted with קורדייקוס, a malady caused when דנכתיה חמרא חדתא דמעצרתא*
A spirit attaches itself to a person if he consumes a large quantity of fresh wine
- מי שאחזו קורדייקוס
ואמר כתבו גט לאשתי
לא אמר כלום
שאין דעתו מיושבת עליו**

9

The Gemara explains that the Mishnah said

מי שאחזו קורדייקוס
And did not simply say

מי שנשכו יין חדש
To teach us that

דהא רוחא קורדייקוס שמה

The name of this spirit is קורדייקוס.

This information is relevant לקמיעא, to write an amulet which can control the spirit.

The Gemara offers a remedy for קורדייקוס:

בישרא סומקא אגומרי

וחמרא מורקא

Lean meat broiled on coals, consumed with diluted wine.

The Gemara notes that this is also the cure for

שימשה בת תלתא יומא

Heatstroke of three days;

However,

לתלגא

For an illness caused by a chill, the opposite is required:

בישרא שמינא אגומרי

וחמרא חייא

Fatty meat broiled on coals, consumed with undiluted wine.

9

מי שאחזו קורדייקוס מי שנשכו יין חדש

דכא רוחא קורדייקוס למא

The name of this spirit is קורדייקוס.

This information is relevant to write a קמיעא - amulet which can control the spirit.

A remedy for קורדייקוס

בישרא

סומקא אגומרי

וחמרא מורקא

Lean meat broiled on coals, consumed with diluted wine.

שימשה

בת תלתא יומא

Heatstroke of 3 days;

לתלגא

For an illness caused by a chill

בישרא שמינא אגומרי

וחמרא חייא

Fatty meat broiled on coals, consumed with undiluted wine.